

Sadržaj	strana
UVOD	2
1. Izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2018.godini	
1.1. Rezime	5
1.2. Metodologija za izradu Godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći	7
1.3. Popis državne pomoći Federacije BiH po federalnim budžetskim korisnicima i kantonima za 2018. godinu	9
2. Dodijeljena državna pomoć u Federaciji BiH za 2018. godinu	11
2.1. Državna pomoć Federacije BiH po federalnim budžetskim korisnicima i kantonima za 2018. godinu	12
2.2. Državna pomoć u Federaciji BiH u odnosu na BDP	14
2.3.. Ukupno dodijeljena državna pomoć Federacije BiH po obliku	16
2.4.. Ukupno dodijeljena državna pomoć Federacije BiH po vrsti	18
2.5.. Struktura dodijeljene državne pomoći Federacije BiH za 2018.	19
2.6.. Struktura horizontalne državne pomoći Federacije BiH za 2018.	21
2.7.. Struktura vertikalne državne pomoći Federacije BiH za 2018.	22
3. Zaključna razmatranja	23
4. Zaključak	26

UVOD

Sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) između Bosne i Hercegovine (BiH) i Evropske unije (EU), odnosno Privremenog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima, BiH je prihvatile da će dodjelu državne pomoći kontrolisati na isti način kao što to čini EU.

Zakon o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/12) je usvojen u februaru 2012.godine (u daljem tekstu: Zakon), a njime su uređeni opšti uslovi za dodjelu, nadzor nad dodjelom i korištenjem, odobravanje i povrat nezakonito dodjeljenje državne pomoći. Zakon članom 19. stav 1 propisuje obavezu Vijeća za državnu pomoć da sačini i usvoji izvještaj o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini i dostavi ga Vijeću ministara BiH, najkasnije do 30. juna tekuće godine.

Zakonom o sistemu državne pomoći u BiH, utvrđuju se i tijela nadležna za njegovu primjenu i provođenje, prije svega Vijeće za državnu pomoć BiH, koje je nadležno za nadzor državne pomoći. Za provođenje Zakona, nadležna su provedbena tijela i to : Vijeće ministara BiH, Vlada Federacije BiH, Vlada Republike Srpske i Vlada Brčko Distrikta posredstvom svojih nadležnih tijela.

Metodologija izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u BiH , rokovi za dostavljanje podataka za izradu godišnjeg izvještaja, te sadržaj podataka za izradu godišnjeg izvještaja, propisani su Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBIH“, broj 41/15).

Godišnji izvještaj obuhvata uporedni izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći za godinu za koju se podnosi izvještaj iz prethodne dvije godine.

U cilju izrade Godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći dodijeljenoj u BiH u 2018. godini, davaoci državne pomoći dostavili su podatke o dodijeljenim iznosima državne pomoći u 2018. godini, podatke putem Obrasca za praćenje državne pomoći utvrđenog Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBIH“, broj 41/15).

Federalno ministarstvo finansija/financija kao organ za provođenje Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini na nivou Federacije Bosne i Hercegovine je izvršilo analizu dobijenih podataka o dodijeljenim državnim pomoćima od strane federalnih organa uprave, kantonalnih ministarstva finansijskih i ostalih davalaca državne pomoći.

Za potrebe izrade Godišnjeg izvještaja za 2018. godinu popunjene propisane obrasce je dostavilo 8 kantona sa pripadajućim općinama, 7 ministarstava Federacije BiH, a ostali kantoni kao i ostala ministarstva i drugi organi uprave su dostavili informacije da u svojoj aktivnosti za 2018. godinu nisu dodjeljivali sredstva koja se odnose na državnu pomoć.

Davalac državne pomoći, u smislu zakona, i Uredbe su budžetski korisnici: federalni, kantonalni, gradski, općinski i drugi organi nadležni za ovu vrstu pomoći.

Korisnici državne pomoći, u smislu zakona, jesu privredni subjekti koji obavljaju privrednu djelatnost učestvujući na tržištu putem proizvodnje ili trgovine robe i/ili usluga.

Državna pomoć je svaki stvarni ili potencijalni javni rashod ili umanjeno ostvarenje javnog prihoda, postojećeg, planiranog ili potencijalnog, koju može dodijeliti ili planirati direktno ili indirektno davalac državne pomoći, u bilo kom obliku, čime se narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurenциje na tržištu stavljujući u povoljniji položaj određene privredne subjekte, proizvodnju ili trgovinu određenih proizvoda ili pružanje određenih usluga, ukoliko to utiče na ispunjavanje međunarodnih obaveza BiH iz ove oblasti.

Oblici državne pomoći u smislu Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBIH“, broj 41/15) su:

- 1) Program državne pomoći
- 2) Pojedinačna državna pomoć.

Program državne pomoći podrazumijeva akt (zakon, uredba, ugovor ili drugi pravni akt) na osnovu kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne pomoći dodjeljuju pojedinačne državne pomoći i akt na osnovu kojeg se državna pomoć koja unaprijed nije vezana za poseban projekat, dodjeljuje jednom ili više korisnika državne pomoći.

Pojedinačna državna pomoć (ad hoc) podrazumijeva svaku državnu pomoć dodijeljenu bilo kojem korisniku izvan utvrđenih programa državne pomoći.

Državna pomoć koju su dodijelila ministarstva iz sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije BiH prikazana je samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne odnose na poljoprivredne proizvode i proizvode ribarstva.

Usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine iz oblasti državne pomoći sa odgovarajućom pravnom stečevinom EU predstavlja jednu od obaveza koje je Bosna i Hercegovina preuzela potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine sa druge strane („Službeni glasnik BiH“, broj 10/08).

Obzirom da usklađivanje predstavlja kontinuiran proces, naglašavamo da je Vlada FBiH usvojila sljedeće podzakonske akte iz oblasti državne pomoći:

- Uredbu o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 27/18),
- Uredbu o uslovima za dodjelu državne pomoći u obliku naknade za obavljanje i izvršenje javnih usluga privrednim subjektima kojima je povjerenje obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa („Službene novine FBiH“, broj 27/18),
- Uredbu o uslovima i postupku za dodjelu pomoći male vrijednosti-deminimis („Službene novine FBiH“, broj 27/18).

1. IZVJEŠTAJ O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POMOĆI U FEDERACIJI BiH U 2018. GODINI

1.1. Rezime

Davaoci državne pomoći su u pisanoj i elektronskoj formi, dostavili podatke putem obrasca za praćenje državne pomoći utvrđenog Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBIH“, broj 41/15), Federalnom ministarstvu finansija/financija o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nadležno za poslove poljoprivrede dostavilo je samo podatke o ukupno dodijeljenim iznosima državne pomoći za poljoprivodu.

Godišnji izvještaj sadrži:

- 1) uvodni dio sa metodologijom i principima izrade,
- 2) pregled ukupnog iznosa dodijeljene državne pomoći,
- 3) analizu ukupne dodijeljene državne pomoći,
- 4) pregled državne pomoći prema namjeni,
- 5) pregled državne pomoći prema vrstama,
- 6) očekivane i ostvarene efekte dodijeljene državne pomoći.

Godišnji izvještaj državne pomoći u Federaciji BiH je analitički pregled dodijeljene državne pomoći u 2018. godini. Radi sveobuhvatnosti pregleda i praćenja kretanja dati su i uporedni podaci za odnos sa BDP i brojem stanovnika u Federaciji BiH.

Izvještaj se zasniva na podacima koji su prikupljeni od davalaca državne pomoći i sastavljen je u skladu sa važećim zakonodavstvom, koje sumira klasifikacije i propise izvještavanja u Evropskoj uniji (EU).

Pravni osnov za izradu izvještaja sadržan je u Zakonu o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini i Uredbi o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u FBIH.

U 2018. godini u Federaciji BiH dodijeljena je državna pomoć u ukupnom iznosu od **148.885.187,00 KM ili 76,1 milion €**. Ukupnu državnu pomoć čini državna pomoć sektoru industrije i usluga (dostupna cijeloj privredi ili dostupna određenim sektorima)

uključujući i dodijeljenu državnu pomoć u poljoprivredi. Učešće državne pomoći u bruto domaćem proizvodu, Federacije BiH, (u daljem tekstu: BDP F BiH) iznosi oko **0,7%**.

Dodijeljena državna pomoć (bez poljoprivrede) za 2018. godinu iznosi **66.901.686,00 KM ili 34,21 milion €.** (Tabela 2.6.).

U 2018. godini nije bilo dodjeljivanja državne pomoći za promoviranje regionalnog razvoja.

Državna pomoć, dostupna cijeloj privredi i dostupna određenim sektorima (horizontalna + vertikalna) u 2018. godini dodijeljena je u apsolutnom iznosu od **26.740.233,00 KM ili 13,6 miliona €,** što čini učešće ove državne pomoći u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći za 2018. godinu od **17,9%.**

Državna pomoć male vrijednosti (de minimis državna pomoć) se dodjeljuje u iznosu do 200.000 eura u toku tri fiskalne godine i polazi od prepostavke da je taj iznos toliko mali da ne utiče na trgovinu između država članica, odnosno ne narušava ili ne prijeti narušavanju tržišne konkurenциje. Ova kategorija državne pomoći dodijeljena je u 2018. godini u apsolutnom iznosu od **31.658.534,00 KM ili 16,2 miliona €,** što čini učešće ove državne pomoći u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći za 2018. godinu od **21,2%.**

Godišnji izvještaj treba da sadrži i podatke o naknadama za **pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa,** koje se najčešće dodjeljuju u okviru sektorskih pomoći: saobraćaj, poštanske usluge, električna energija, aerodromi itd. Ovi podaci iskazani su odvojeno od ostalih državnih pomoći, jer predstavljaju kompenzaciju za obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa.

Prilikom izrade godišnjeg izvještaja uzeto je u obzir da ako se korisnik državne pomoći, osim komercijalnim aktivnostima bavi i aktivnostima koje su obuhvaćene uslugama od opšteg ekonomskog interesa, korisniku naknade se priznaju isključivo oni rashodi koji se odnose na usluge od opšteg ekonomskog interesa, jer prekomjerna naknada za obavljanje usluge od opšteg ekonomskog interesa nije nužna, te je riječ o nepotrebnoj pomoći koja se mora vratiti. Državnu pomoć za usluge od opšteg ekonomskog interesa čine usluge od posebne važnosti za građane jer se njima osigurava usluga svim korisnicima/građanima pod jednakim, stabilnim uslovima – pristupačnim cijenama, stalnim kvalitetom i dostupnosti dodijeljena je u apsolutnom iznosu od **8.502.919,00 KM ili 4,3 miliona €,** što čini učešće ove državne pomoći u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći za 2018. godinu od **5,7%.**

Državna pomoć u sektoru poljoprivrede, za 2018. godinu, koja se ne osnovu Zakona ne popisuje, a prema podacima ministarstva iz sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, dodijeljena je u apsolutnom iznosu od **81.983.501,00 KM ili 41,9 miliona €**

što čini učešće ove državne pomoći u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći za 2018. godinu od **53,8%**.

Horizontalna državna pomoć u Federaciji za 2018. godinu iznosi **17.190.236,00 KM** što je **11,6 %** svih dodijeljenih pomoći, a **vertikalna državna pomoć** u Federaciji za 2018. godinu iznosi **9.549.997,00 KM** što je **6,4 %** svih dodijeljenih pomoći.

1.2. Metodologija za izradu Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji BiH

Godišnji izvještaj za 2018. godinu, izrađen je prema Uredbi o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u FBIH („Službene novine Federacije BiH“ broj 41/15) koja je u skladu sa propisima u Evropskoj uniji u oblasti izvještavanja o dodijeljenoj državnoj pomoći.

Federalno ministarstvo finansija/financija, je kao i za proteklih godina, uputilo zahtev o izradi Godišnjeg izvještaja za sve kantone, koji su direktno radili na poslovima prikupljanja podatka i konsolidiranju općinskih popisa te su iste, u pisanoj i elektronskoj formi dostavili Federalnom ministarstvu finansija/financija. Ostalim budžetskim korisnicima dostavljeni su propisani obrazci i upute za popunjavanje istih, koji su izvršili Godišnji izvještaj programa državne pomoći te u pisanoj i elektronskoj formi dostavili Federalnom ministarstvu finansija/financija.

Budžetski korisnici koji nisu imali programa koji se odnose na državnu pomoć za 2018. godinu dostavili su informaciju o istom pismenim putem.

Za potrebe popisa državna pomoć je razvrstana na:

- 1) **Državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja**
- 2) **Horizontalna državna pomoć:**
 - a) državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima;
 - b) državna pomoć sa sanaciju i restrukturiranje privrednih subjekata u teškoćama;
 - c) državna pomoć za zapošljavanje zaposlenika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom;
 - d) državna pomoć za zaštitu životne sredine;
 - e) državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije;
 - f) državna pomoć za usavršavanje;
 - g) državna pomoć u obliku rizičnog kapitala;
 - h) državna pomoć u oblasti kulture;

3) **Vertikalna** državna pomoć - pomoć posebnim sektorima:

- a) državna pomoć u sektoru proizvodnje čelika;
- b) državna pomoć privrednim subjektima u sektoru vađenja uglja;
- c) državna pomoć u sektoru saobraćaja;
- d) državna pomoć u oblasti javnih medija

4) Državna pomoć **male vrijednosti** (de minimis državna pomoć).

Predmet analize su državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja, horizontalna, vertikalna, i državna pomoć male vrijednosti, kao i državna pomoć za usluge od opšteg ekonomskog interesa za 2018. godinu.

Polazne osnove za izradu Godišnjeg izvještaja za 2018. godinu su podaci o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini, koji su, putem Obrasca za praćenje i ex post kontrolu državne pomoći pribavljeni od davalaca državne pomoći (ministarstva, kantoni, općine, gradovi i drugih nadležni organi). Za tačnost i ispravnost podataka navedenih u Obrascu odgovornost snose davaoci podataka.

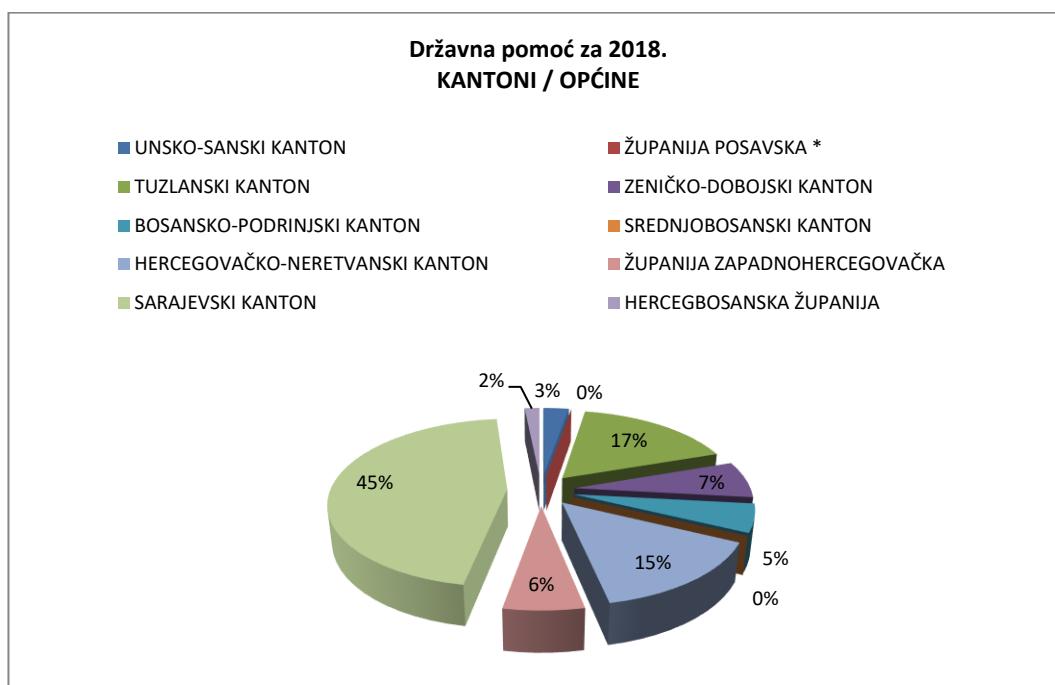
Za potrebe izrade Godišnjeg izvještaja za 2018. godinu popunjene propisane obrasce je dostavilo 8 kantona sa pripadajućim općinama, 7 ministarstava Federacije BiH, a ostali kantoni kao i ostala ministarstva i drugi organi uprave su dostavili informacije da u svojoj aktivnosti za 2018. godinu nisu dodjeljivali sredstva koja se odnose na državnu pomoć.

1.3. Državna pomoć dodijeljena u Federaciji BiH po federalnim budžetskim korisnicima i kantonima za 2018. godinu

Na osnovu Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u FBiH prikupljeni su i obrađeni podaci na osnovu kojih ćemo prikazati ukupne iznose o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini, posmatrajući kantone Federacije Bosne i Hercegovine (Tabela 1.1.) , kao i federalne budžetske korisnike (Tabela 1.2.).

Tabela 1.1. Ukupno dodijeljene državne pomoći po kantonima u F BiH 2018. godinu

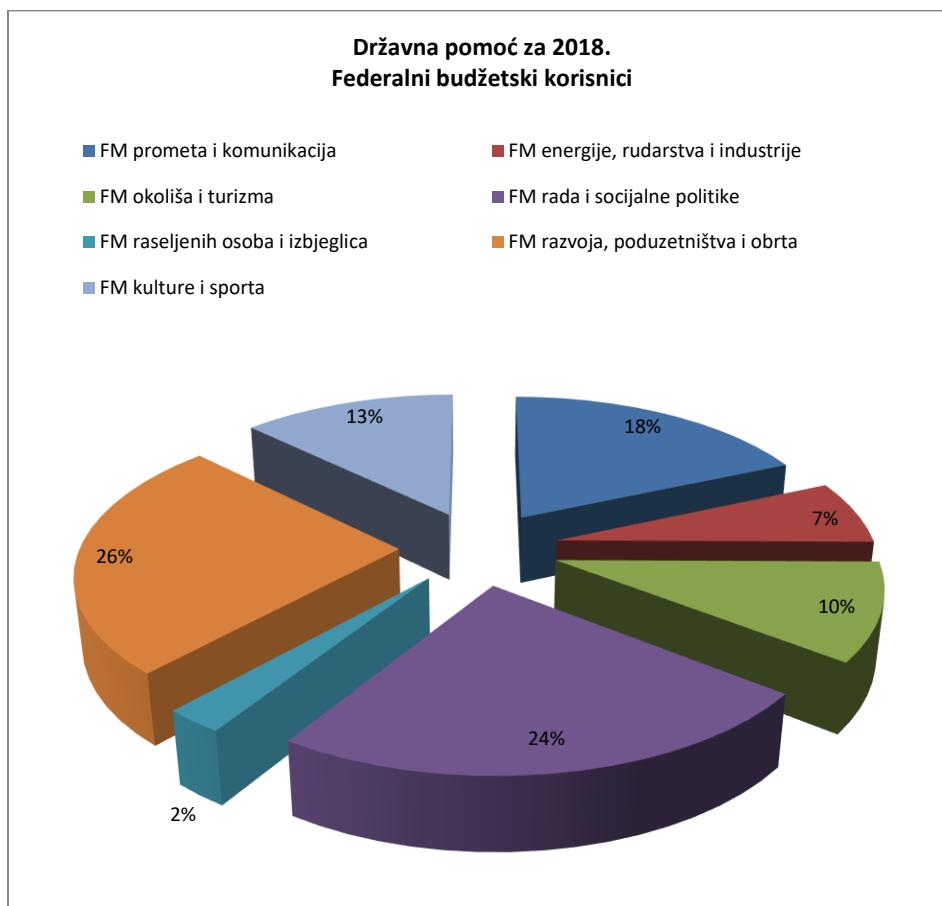
Rbr.	KANTON	2018		ODNOS
		KM	MIL €	%
1	UNSKO-SANSKI KANTON	816.799 KM	0,4 €	2,75%
2	ŽUPANIJA POSAVSKA *	0 KM	0,0 €	0,00%
3	TUZLANSKI KANTON	5.034.583 KM	2,6 €	16,98%
4	ZENIČKO-DOBOSKI KANTON	2.077.032 KM	1,1 €	7,00%
5	BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON	1.597.007 KM	0,8 €	5,39%
6	SREDNJOBOSANSKI KANTON	0 KM	0,0 €	0,00%
7	HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON	4.342.355 KM	2,2 €	14,64%
8	ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA	1.809.641 KM	0,9 €	6,10%
9	SARAJEVSKI KANTON	13.502.921 KM	6,9 €	45,54%
10	HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA	471.968 KM	0,2 €	1,59%
U K U P N O		29.652.306 KM	15,2 €	100,00%

Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. u Federaciji BiH

Tabela 1.2. Ukupno dodijeljene državne pomoći u Federaciji BiH (Federalna ministarstva i ostali federalni budžetski korisnici) za 2018. godinu- bez iznosa državne pomoći za poljoprivredu.

Rbr.	BUDŽETSKI KORISNICI	2018		ODNOS %
		KM	MIL €	
1	FM prometa i komunikacija	6.860.000 KM	3,51	18,42%
2	FM energije, rudarstva i industrije	2.510.000 KM	1,28	6,74%
3	FM okoliša i turizma	3.845.000 KM	1,97	10,32%
4	FM rada i socijalne politike	8.801.235 KM	4,50	1,34%
5	FM raseljenih osoba i izbjeglica	952.000 KM	0,49	2,56%
6	FM razvoja, poduzetništva i obrta	9.530.000 KM	4,87	25,58%
7	FM kulture i sporta	4.751.145 KM	2,43	12,75%
UKUPNO		37.249.380 KM	19,05	100%

2. DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U FEDERACIJI BiH ZA 2018. GODINU

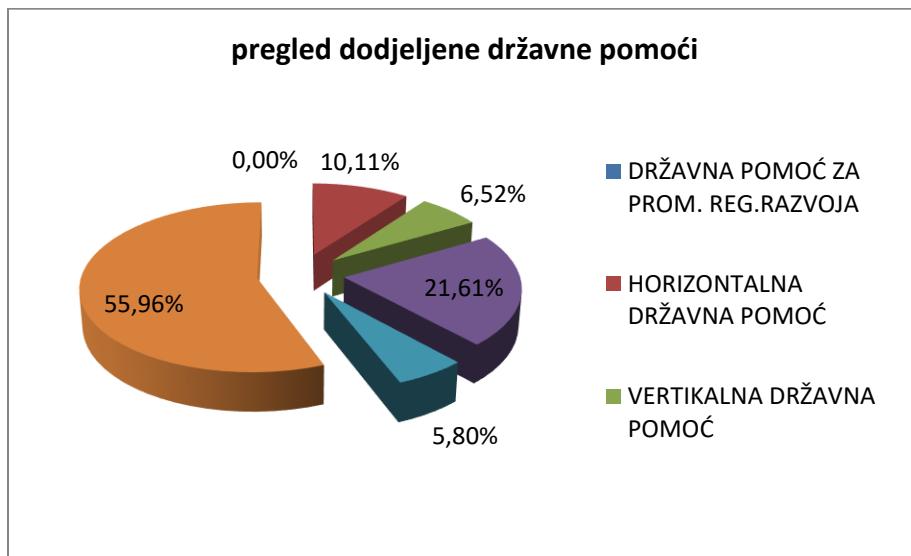
Iz podataka koji su prikupljeni od davaoca državne pomoći, analiziranih u Federalnom ministarstvu finansija/financija, vidljivo je smanjenje ukupno dodijeljene državne pomoći u 2018. godini u odnosu na ukupno dodijeljenju državnu pomoć u 2017. godini.

Najpozitivniji trend u 2018. godini predstavlja rast horizontalnih pomoći u odnosu na vertikalne državne pomoći što je u skladu sa preporukama Evropske komisije da se pojačaju naporci za smanjenje opšteg nivoa državne pomoći i da se dodatno fokusira na prelazak sa podrške pojedinim preduzećima ili sektorima na podsticanje horizontalnih ciljeva koji su od interesa za EU, kao što su zaštita životne sredine, obuka, istraživanje i razvoj.

U narednoj tablici prikazani su i podaci o dodijeljenoj državnoj pomoći i u oblastima poljoprivrede, usluga od opšteg ekonomskog interesa, kao i državna pomoć male vrijednosti.

Tabela 2.1. Pregled dodijeljene državne pomoći u Federaciji BiH 2018. godini

Rbr.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	2018	ODNOS %
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROMOVIRANJE REG. RAZVOJA	0 KM	0,000%
2	HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ	17.190.236 KM	0,081%
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ	9.549.997 KM	0,045%
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI	31.658.534 KM	0,149%
5	USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA	8.502.919 KM	5,711%
6	DRŽAVNA POMOĆ U POLJOPRIVREDI	81.983.501 KM	0,386%
	U K U P N O	148.885.187 KM	0,700%

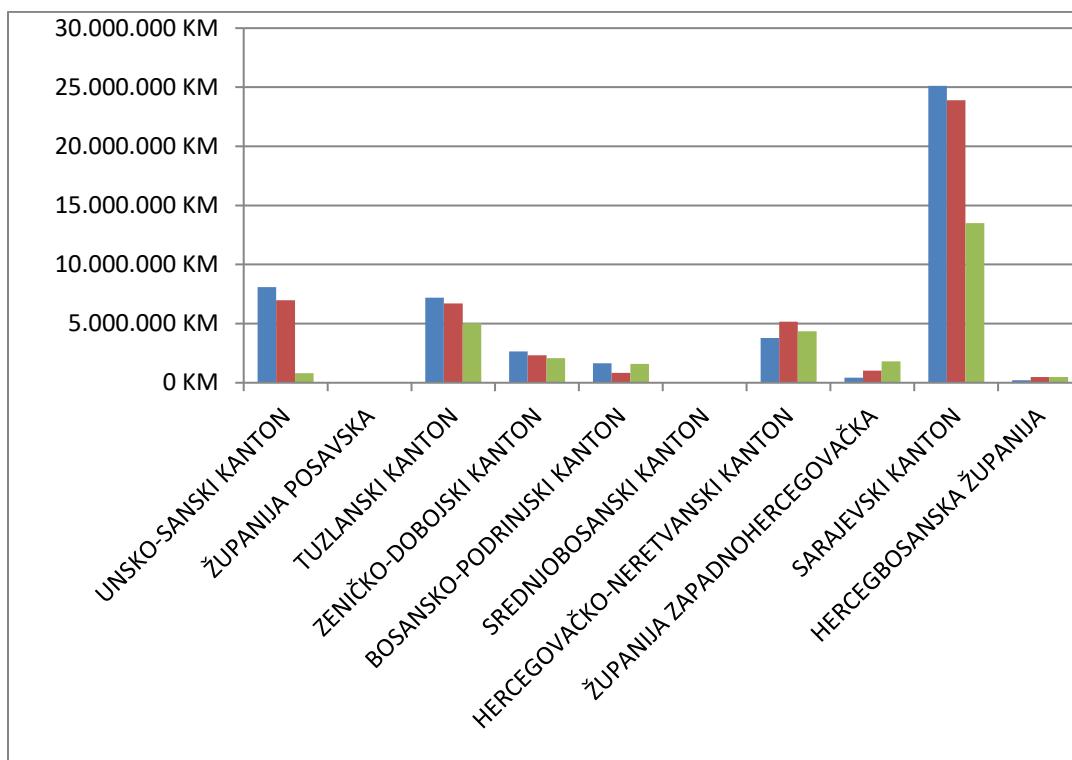

Grafikon 2.1. Pregled dodijeljene državne pomoći u Federaciju BiH za 2018. godinu

2.1. Državna pomoć Federacije BiH po federalnim budžetskim korisnicima i kantonima za 2016., 2017. i 2018. godinu

Tabela 2.2. Pregled državne pomoći po kantonima u Federaciji BiH od 2016. do 2018. godine

Rbr.	KANTON	2016.	2017.	2018.
1	UNSKO-SANSKI KANTON	8.085.605 KM	6.977.016 KM	816.799 KM
2	ŽUPANIJA POSAVSKA	0 KM	0 KM	0 KM
3	TUZLANSKI KANTON	7.204.186 KM	6.701.171 KM	5.034.583 KM
4	ZENIČKO-DOBOSKI KANTON	2.654.382 KM	2.320.029 KM	2.077.032 KM
5	BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON	1.656.111 KM	829.985 KM	1.597.007 KM
6	SREDNJOBOSANSKI KANTON	0 KM	0 KM	0 KM
7	HERCEGOVACKO-NERETVANSKI KANTON	3.775.923 KM	5.158.992 KM	4.342.355 KM
8	ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVACKA	429.600 KM	1.013.389 KM	1.809.641 KM
9	SARAJEVSKI KANTON	25.129.773 KM	23.907.432 KM	13.502.921 KM
10	HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA	200.000 KM	494.775 KM	471.968 KM
U K U P N O		49.135.580 KM	47.402.789 KM	29.652.306 KM

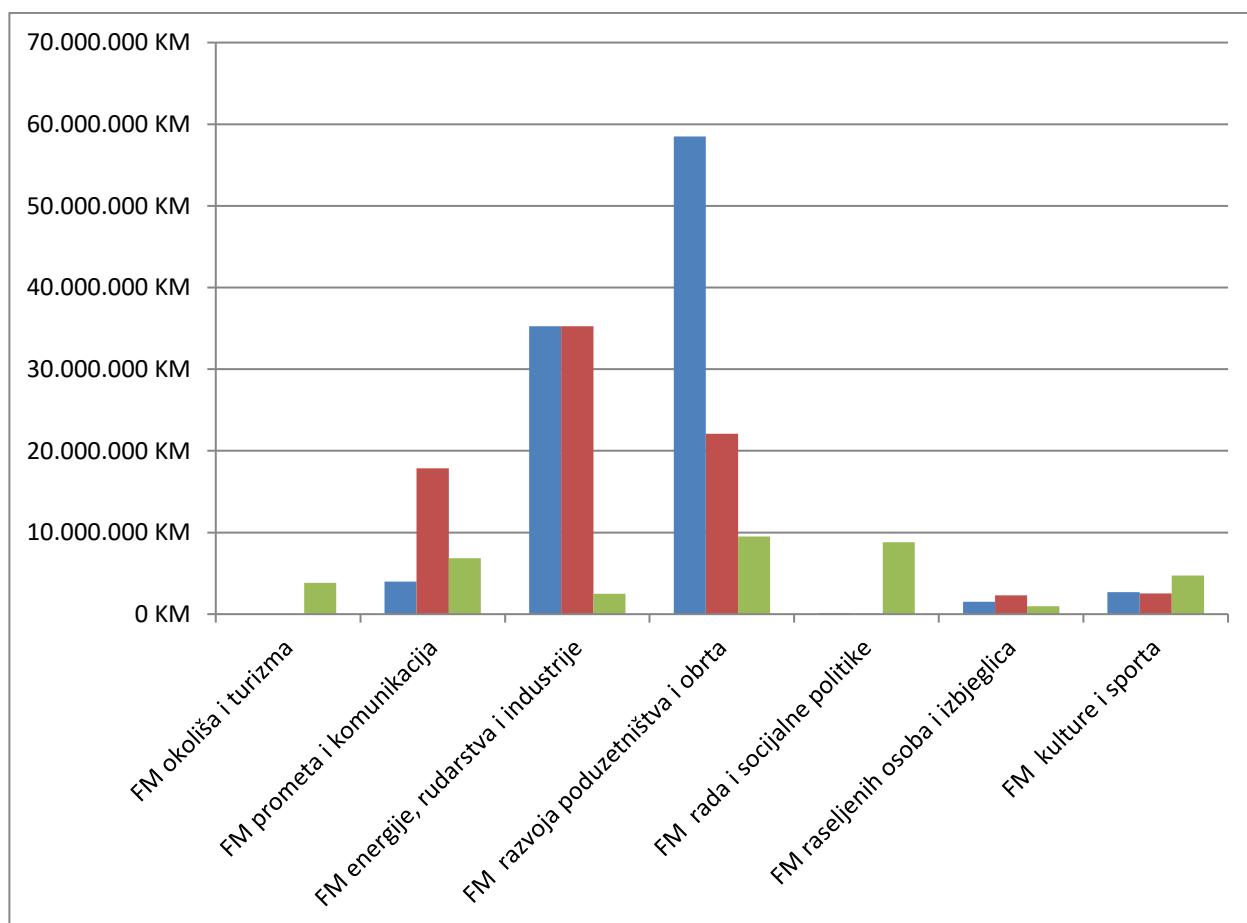

Grafikon 2.2. Pregled državne pomoći po kantonima za F BiH od 2016. do 2018. godine

Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. u Federaciji BiH

Tabela 2.3. Pregled državne pomoći po budžetskim korisnicima F BiH od 2016. do 2018. god.

Rbr.	Federalni budžetski korisnici	2016.	2017.	2018.
1	FM okoliša i turizma	0 KM	0 KM	3.845.000 KM
2	FM prometa i komunikacija	4.000.000 KM	17.856.183 KM	6.860.000 KM
3	FM energije, rudarstva i industrije	35.240.743 KM	35.240.743 KM	2.510.000 KM
4	FM razvoja poduzetništva i obrta	58.500.000 KM	22.089.632 KM	9.530.000 KM
5	FM rada i socijalne politike	90.000 KM	10.000 KM	8.801.235 KM
6	FM raseljenih osoba i izbjeglica	1.532.000 KM	2.305.595 KM	952.000 KM
7	FM kulture i sporta	2.706.367 KM	2.546.545 KM	4.751.145 KM
U K U P N O		102.069.110 KM	80.048.698 KM	37.249.380 KM

2.2. Državna pomoć Federacije BiH u odnosu na BDP

Dio ekonomskih i industrijskih politika država članica EU kojima se podstiče konkurentnost svoje privrede predstavlja Državnu pomoć, čijom se dodjelom direktno utiče na finansijsku i ekonomsku stabilnost. Zajednička opredijeljenost EU, koju promovišu i prema zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima, je pomaganje sektorima koji donose rast i razvoj, uz strogu kontrolu pomoći koje narušavaju tržišnu konkureniju, ne donose strukturne reforme i ne jačaju konkurentnost Evrope. Trend u EU i u drugim razvijenim zemljama jeste podrška zaštiti životne sredine i podsticanje kreativnosti, inovativnosti i posebno razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća. Međutim, BiH još uvek riješava pitanja preduzeća u restrukturiranju i privatizaciji i uzimajući u obzir socijalne mere i neophodnost očuvanja radnih mesta u preduzećima koja su u teškoćama, razumljivo je da se jedan dio državnih pomoći dodjeljuje i za sanaciju i restrukturiranje. Ovo je period koji su prošle i sve druge privrede u postupku tranzicije.

Državna pomoć je u nadležnosti Evropske komisije te je EU izuzetno osjetljiva u slučaju neprovedbe konkurenčijskog prava i politike zemalja koje su u procesu integracija u EU, odnosno koja apliciraju za članstvo u EU. Iz ovog razloga, od velike je važnosti da se državna pomoć dodjeljuje u skladu sa pravilima, a odluku o tome da li je dozvoljena ili nije, može donijeti jedino Savjet/Vijeće. Primjećen je još uvijek visok stepen dodijeljene, a neprijavljene državne pomoći, kao i visoki procenat prijava državne pomoći koje se Vijeću/Savjetu dostavljaju u postupku naknadne (ex post) kontrole.

Ukupno evidentirana državna pomoć Federacije BiH za 2018. godinu iznosi **148.885.187,00 KM** ili **76,1 milion €**. Učešće državne pomoći u realnom bruto domaćem proizvodu, Federacije BiH, (u daljem tekstu: BDP F BiH¹) iznosi oko **0,7%**.

¹ Podaci za 2018.godinu su preliminarni podaci preuzeti iz Saopštenja FZS:tromjesječni BDP-IV tromejsjeće 2018.

Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. u Federaciji BiH

Tabela 2.4. Učešće državne pomoći u BDP Federacije za 2018. godinu

Rbr.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	Realni GDP za 2018.	2018	ODNOS %
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROMOVIRANJE REG. RAZVOJA	21.264.000.000 KM	0 KM	0,000%
2	HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ		17.190.236 KM	0,081%
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ		9.549.997 KM	0,045%
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI		31.658.534 KM	0,149%
5	USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA		8.502.919 KM	5,711%
6	DRŽAVNA POMOĆ U POLJOPRIVREDI		81.983.501 KM	0,386%
	U K U P N O		148.885.187 KM	0,700%

Ukupna pomoć po glavi stanovnika u Federaciji BiH iznosi **67,79 KM**.² Ovi oblici državne pomoći u EU i u zemljama iz okruženja, koje su ranije usvojile zakon o popisu državne pomoći evidentiraju se i prate kroz organizirani sistem dodijele državne pomoći, a podaci za svaku godinu se objavljaju i upoređuje se napredak u odnosu na prosjek zemalja EU.

Tabela 2.5. Učešće dodijeljene pomoći po glavi stanovnika u Federaciji BiH za 2018. godinu

Rbr.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	2018		ODNOS
		broj stanovnika*	KM	
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROMOVIRANJE REG. RAZVOJA	2.196.233	0 KM	0,00
2	HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ		17.190.236 KM	7,83
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ		9.549.997 KM	4,35
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI		31.658.534 KM	14,41
5	USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA		8.502.919 KM	3,87
6	DRŽAVNA POMOĆ U POLJOPRIVREDI		81.983.501 KM	37,33
	U K U P N O		148.885.187 KM	67,79

² Broj stanovnika 2018. godine preuzet sa stranice Federalnog zavoda za statistiku

2.3. Ukupno dodijeljena državna pomoć Federacije BiH po obliku

Uredbom o načinu vođenja i metodologiji popisa programa državne pomoći u Federaciji BiH je propisano da su oblici državne pomoći: državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja, horizontalna državna pomoć, vertikalna državna pomoć, državna pomoć male vrijednosti (de minimis državna pomoć), s tim da u narednoj analizi nismo uključili državnu pomoć u oblasti poljoprivrede.

Oblici državne pomoći određuju se prema primarnim ciljevima dodjeljivanja:

1. Državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja može se dodijeliti kao: pomoć kod početnog ulaganja ili troškova bruto plaća i naknada za radna mjesta koja se otvore kao direktni rezultat projekta početnog ulaganja, operativna pomoć ili pomoć novoosnovanim malim privrednim subjektima.
2. Horizontalne državne pomoći – za male i srednje privredne subjekte, za sanaciju i restrukturiranje privrednih subjekata u teškoćama, za zapošljavanje, za zaštitu životne sredine, za istraživanje, razvoj i inovacije, za stručno usavršavanje, državna pomoć u obliku rizičnog kapitala i državna pomoć u oblasti kulture i zaštite kulturne baštine i ostale horizontalne pomoći;
3. Vertikalne državne pomoći (dostupne određenim sektorima) su u: sektoru proizvodnje čelika, sektoru vađenja uglja, sektoru saobraćaja (cestovni, željeznički i zračni), sektoru turizma, sektoru poštanskih usluga, u oblasti javnih medija, oblasti zdravstvene zaštite, sektoru šumarstva i u ostalim sektorima.
4. De minimis državna pomoć može se dodijeliti privrednom subjektu pod uslovom da nije moguće dodijeliti državnu pomoć po pravilima utvrđenim ovom Uredbom za dodjelu državne pomoći iz člana 1. stav 2. tač. 1. 2. i 3. ove Uredbe.

Obavljenu analizu dostavljenih Obrazaca koji su popunjeni od strane davalaca državne pomoći u Federaciji BiH, razvrstani po obliku, a sukladno članu 5. Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine, možemo prikazati u sljedećem pregledu:

Tabela 2.6. Pregled dodijeljene državne pomoći (bez poljoprivrede) za Federaciju BiH za 2018

Rbr.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	2018		učešće
		KM	MIL €	
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROMOVIRANJE REGIONALNOG RAZVOJA	0 KM	0,00	0,00%
2	HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ	17.190.236 KM	8,79	25,69%
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ	9.549.997 KM	4,88	14,27%
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI	31.658.534 KM	16,19	47,32%
5	USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA	8.502.919 KM	4,35	12,7%
	U K U P N O	66.901.686 KM	34,21	100,00%

Državne pomoći za **promoviranje regionalnog razvoja** u dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini nije bilo.

Horizontalna državna pomoć u dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **25,7 %** i iznosi 17,2 miliona KM ili 8,8 mil. €.

Vertikalna državna pomoć u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **14,2%** i iznosi 9,5 miliona KM ili 4,8 mil. €.

Državna pomoć **male vrijednosti** u dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **47,3%** i iznosi 31,6 miliona KM ili 16,2 mil. €.

2.4. Ukupno dodijeljena državna pomoć Federacije BiH po vrsti

Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine u članu 7. propisano je da su vrste, odnosno instrumenti putem kojih se pomoć dodijeljuje:

- a. subvencije/podsticaji; nepovratna pomoć, grantovi;
- b. umanjenja ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza;
- c. porezne olakšice;
- d. otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja;
- e. dodjeljivanje zajmova sa preferencijalnim kamatnim stopama i
- f. druge vrste dodjele državne pomoći.

Iz analize naprijed navedenih vrsta dodijeljene državne pomoći u Federaciji BiH za 2018. godinu možemo vidjeti da su u 2018. godini bile zastupljene slijedeća dva instrumenata/vrsti državne pomoći putem kojih se pomoć dodijeljuje:

Subvencije/podsticaji,nepovratna pomoć, grantovi u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **87,8 %** i iznose 58,7 miliona KM ili 34,7 mil. €.

Dodijeljeni zajmovi sa preferencijalnim kamatnim stopama u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuju sa **12,2%** i iznosi 8,6 mil. KM ili 4,2 mil. €.

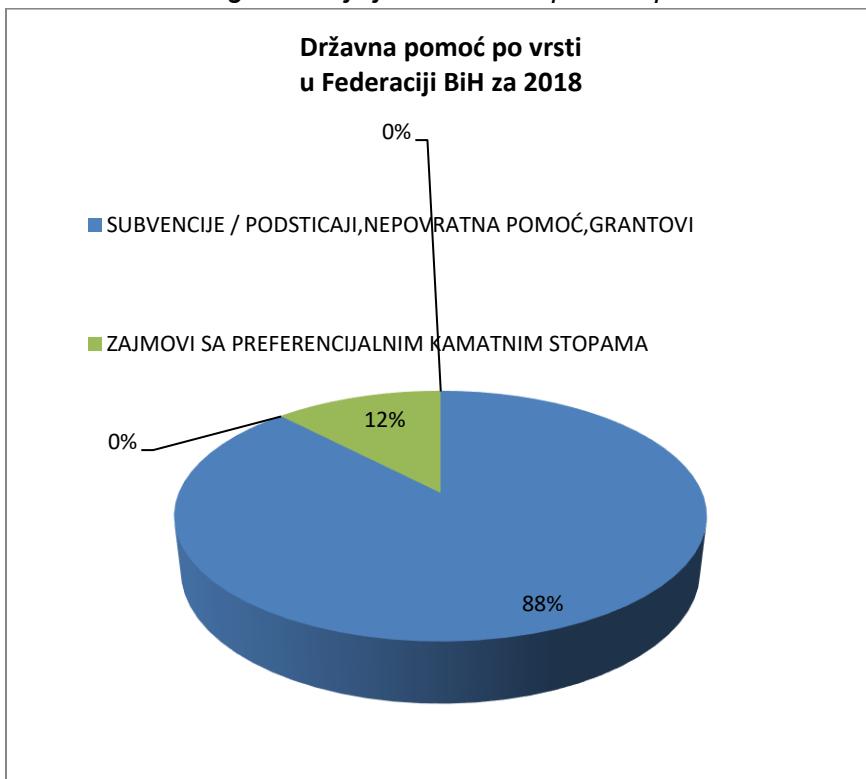
Tabela 2.7. Pregled dodijeljene državne pomoći po vrsti za Federaciju BiH za 2018. godinu

Rbr.	VRSTA DRŽAVNE POMOĆI	2018		učešće
		KM	MIL €	
a	SUBVENCIJE / PODSTICAJI,NEPOVRATNA POMOĆ,GRANTOVI	58.741.686 KM	34,690 €	87,80%
b	OTPISIVANJE DUGOVANJA	0 KM	0 €	0,00%
c	ZAJMOVI SA PREFERENCIJALNIM KAMATNIM STOPAMA	8.160.000 KM	29,310 €	12,20%
d	DRUGE VRSTE DODJELE	0 KM	0,000 €	0,00%
U K U P N O		66.901.686 KM	65,160 €	100%

Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. u Federaciji BiH

Navedene podatke ilustrirat ćeemo u sljedećem grafikonu:

Grafikon 2.5. Pregled dodijeljene državne pomoći po vrsti za Federaciju BiH za 2018. godinu

2.5. Struktura dodijeljene državne pomoći Federacije BiH za 2018.

U skladu sa članom 5. Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine, obavljenu analizu dostavljenih Obrazaca koji su popunjeni od strane davalaca državne pomoći u Federaciji BiH, razvrstani **po strukturi**, prikazali smo u sljedećem pregledu:

Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. u Federaciji BiH

Tabela 2.8. Pregled dodijeljene državne pomoći po obliku u svim vidovima za Federaciju BiH za 2018. godinu

OBLIK / STRUKTURA DRŽAVNE POMOĆI	2018		učešće %
	UKUPNO		
1) PROMOVIRANJE REGIONALNOG RAZVOJA	0 KM	0 €	0,00%
2) HORIZONTALNA	17.190.236 KM	8.789.228 €	11,55%
a) za male i srednje privredne subjekte,	1.534.167 KM	784.407 €	1,03%
b) za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama,	9.952.924 KM	5.088.849 €	6,68%
c) za zapošljavanje,	952.000 KM	486.750 €	0,64%
d) za zaštitu životne sredine,		0 €	0,00%
e) za istraživanje, razvoj i inovacije,		0 €	0,00%
f) za usavršavanje		0 €	0,00%
h) u oblasti kulture	4.751.145 KM	2.429.221 €	3,2%
3) VERTIKALNA	9.549.997 KM	4.882.836 €	6,41%
A) u sektoru PROIZVODNJE ČELIKA	0 KM	0 €	0,00%
B) u sektoru VAĐENJA UGLJA	0 KM	0 €	0,00%
C) u sektoru SAOBRAĆAJA	6.000.000 KM	3.067.751 €	4,03%
D) u oblasti medija	3.549.997 KM	0 €	0,00%
4) MALE VRIJEDNOSTI	31.658.534 KM	16.186.751 €	21,26%
5) USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA	8.502.919 KM	4.347.473 €	5,71%
6) POLJOPRIVREDA	81.983.501 KM	41.021.902 €	53,89%
UKUPNO 2018.	148.885.187 KM	76.123.787 €	100%

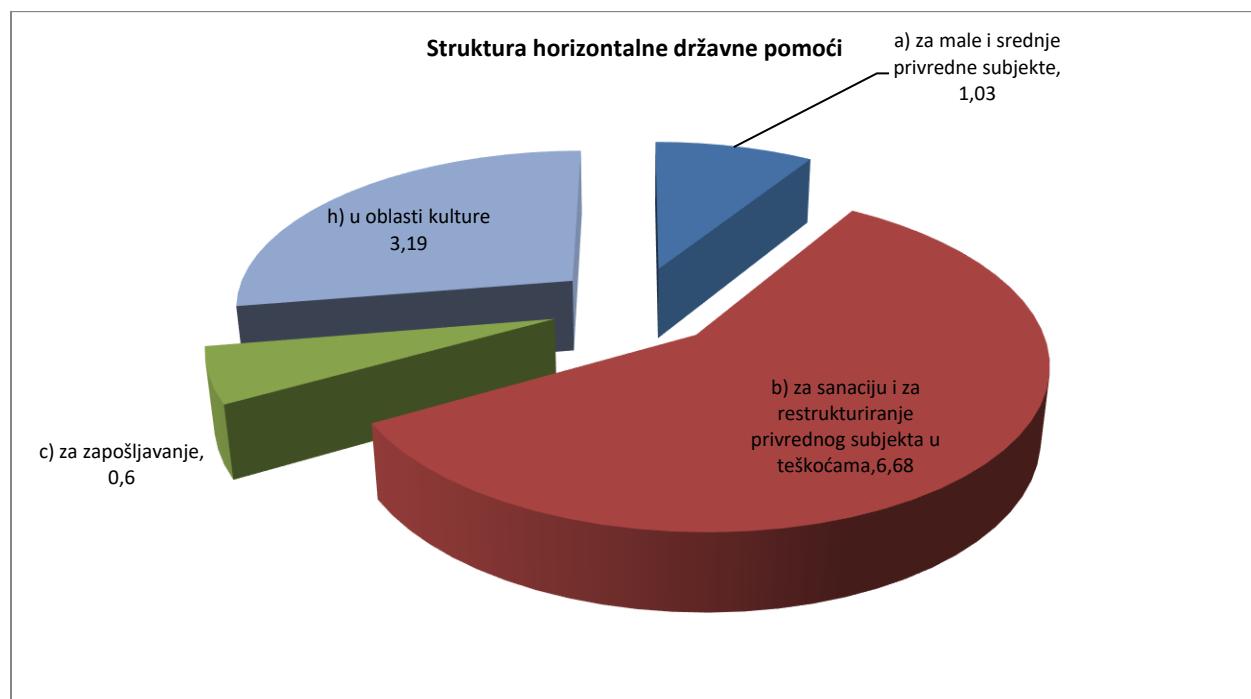
2.6. Struktura horizontalne državne pomoći Federacije BiH za 2018.

Državna pomoć za male i srednje privredne subjekte u ukupno dodijeljenoj Horizontalnoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **1,03 %** i iznosi 1,5 milion KM.

Državna pomoć za sanaciju i rekonstruiranje privrednog subjekta u teškoćama u ukupno dodijeljenoj Horizontalnoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **6,7 %** i iznosi 9,9 miliona KM ili 5 mil. €.

Državna pomoć za zapošljavanje u ukupno dodijeljenoj Horizontalnoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **0,6 %** i iznosi 0,9 miliona KM ili 0,48 mil. €.

Državna pomoć u oblasti kulture u ukupno dodijeljenoj Horizontalnoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **3,2%** i iznosi 4,7 miliona KM ili 2,3 mil. €

Grafikon 2.6. Struktura dodijeljene horizontalne državne pomoći za Federaciju BiH za 2018.

2.7. Struktura vertikalne državne pomoći Federacije BiH za 2018.

Državna pomoć u sektoru saobraćaja u ukupno dodijeljenoj Vertikalnoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa **100 %** i iznosi 6 miliona KM ili 3 mil. €. Dakle, cjelokupan iznos vertiklano državne pomoći za 2018.godinu dodjeljen je u svrhu unaprijeđenja avio prometa u Federaciji BiH.

3.ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Metodologija izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u BiH , rokovi za dostavljanje podataka za izradu godišnjeg izvještaja, te sadržaj podataka za izradu godišnjeg izvještaja, propisani su Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBIH“, broj 41/15).

Obzirom da se radi o osmom Godišnjem izvještaju možemo napraviti malu analizu sa prethodnim godinama, odnosno posmatrajući 2016. i 2017. godinu. Napominjemo da podaci iz ranijih godina nisu sadržavali sve elemente državne pomoći, što bi moglo uticati na kvalitet same analize.

U 2018. godini ukupno dodjeljenja državna pomoć je 148.885.187,00 KM, dok je ukupno dodjeljenja državna pomoć za 2017. iznosila 208.182.960,00 KM.U 2016. godini je ukupno dodjeljenja državna pomoć imala najviši iznos u odnosu na naredne dvije godine i iznosila je 225.843.382,00 KM.

U narednoj tablici prikazani su i podaci o dodijeljenoj državnoj pomoći i u oblasti poljoprivrede, samo radi upoređivanja, iako ista nije predmet popisa.

Tabela 3.1. Uporedni pokazatelji državne pomoći po obliku za Federaciju BiH od 2016.do 2018.

R br.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	2016	učešće	2017	učešće	2018	učešće
		KM	%	KM	%	KM	%
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROM. REG.RAZVOJA	500.000 KM	0%	330.000 KM	0%	0 KM	0%
2	HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ	59.351.644 KM	26,3%	25.596.341 KM	12,3%	17.190.236 KM	11,5%
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ	4.940.000 KM	2,2%	16.996.183 KM	8,2%	9.549.997 KM	6,4%
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRJEDNOSTI	60.647.374 KM	26,9%	74.824.411 KM	35,9%	31.658.534 KM	21,3%
5	USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA	25.765.672 KM	11,4%	9.704.552 KM	4,7%	8.502.919 KM	5,7%
5	DRŽAVNA POMOĆ U OBLASTI POLJOPRIVREDE	74.638.692 KM	33,0%	80.731.473 KM	38,8%	81.983.501 KM	55,1%
	UKUPNO	225.843.382 KM	100%	208.182.960 KM	100%	148.885.187 KM	100%

Državne pomoći za promoviranje regionalnog razvoja u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini nije bilo, dok je u 2017. godini iznosila 330.000,00 KM, a u 2016. 500.000,00 KM.

Horizontalna državna pomoć u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini iznosi 17,1 miliona, što predstavlja smanjenje te vrste državne pomoći u odnosu na 2017. i 2016. godinu.

U odnosu na vertikalne državne pomoći i dalje se zadržava pozitivni trend rasta horizontalnih pomoći što je u skladu sa preporukama Evropske komisije da se pojačaju naporci za smanjenje opšteg nivoa državne pomoći i da se dodatno fokusira na prelazak sa podrške pojedinim preduzećima ili sektorima na podsticanje horizontalnih ciljeva koji su od interesa za EU, kao što su zaštita životne sredine, obuka, istraživanje i razvoj.

Nakon trogodišnjeg promatranog razdoblja 2016. – 2018. godina došlo je do oscilacije **vertikalnih državnih pomoći**, gdje pomenute državne pomoći u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. iznose 9,5 milion KM što je povećanje u odnosu na 2016. godinu cca 50%, a smanjenje u odnosu na 2017. godinu od 56%.

Državna pomoć male vrijednosti u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa 21,26% i iznosi 31,6 miliona KM. Evidentno je smanjenje iznosa državne pomoći male vrijednosti u odnosu na prethodne dvije godine. Iako se pomoći male vrijednosti u smislu Zakona i ne smatraju pomoćima jer ne mogu narušiti trgovinu između Federacije Bosne i Hercegovine i država članica EU, ipak su uvrštene u Izvještaju kako bi se prikazalo da se navedenim pomoćima ipak izdvajaju značajna budžetska sredstva kojima se pomažu poduzetnici.

Državna pomoć za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa 5,7 % i iznosi 8,5 miliona KM, ili 4,3 mil. €.

Državna pomoć u oblasti poljoprivrede u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2018. godini učestvuje sa 53,8% i iznosi 81,9 miliona KM, a što predstavlja povećanje u odnosu na prethodne dvije godine.

Učešće državne pomoći u realnom bruto domaćem proizvodu, Federacije BiH, iznosi oko **0,7%**, dok ukupna pomoć po glavi stanovnika u Federaciji BiH iznosi **67,79 KM**. Evidentno je smanjenje državne pomoći po stanovniku u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu u kojoj je iznosila 94,58 KM, odnosno došlo je do smanjenja od 26,79 KM po glavi stanovnika.

Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji BiH za 2018. godinu je analitički prikaz dodijeljene državne pomoći izrađen na osnovu sumiranih podataka koji su dostavljeni od strane budžetskih korisnika, kao i kantonalnih ministarstava finansija na Obrascu za praćenje dodijeljene državne pomoći za 2018. godinu, a u skladu sa Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine.(„Službene novine FBiH“ broj, 41/15).

Federalno ministarstvo finansija-financija kao organ za provođenje Zakona o sistemu državne pomoći u BiH na naivou Federacije, informiše Vladu Federacije BiH o Godišnjem izvještaju, a zatim ga dostavlja Vijeću za državnu pomoć radi izrade sveobuhvatnog Godišnjeg izvještaja za Bosnu i Hercegovinu.

Za uspostavljanje efikasnog sistema kontrole državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine potrebna je stalna edukacija i praktična sposobljenost organa za sprovođenje Zakona o sistemu državne pomoći, kao i podizanje svijesti o značajnosti ove oblasti, kako davalaca državne pomoći, tako i korisnika, kao i šire javnosti, a sve u cilju efektivne kontrole dodjele državne pomoći.

Ističemo, da je svijest o značaju državne pomoći u Fedeaciji Bosne i Hercegovine na dosta niskoj razini, te da veliki broj davalaca državne pomoći dodjeljuje državnu pomoć bez prethodne prijave i odobrenja, kršeći tako odredbe Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/12).

Osiguranje konkurentnog i transparentnog ekonomskog prostora dovodi do veće kontrole nad javnom potrošnjom i ispunjavanja obaveza iz međunarodnih ugovora koji sadrže odredbe o državnoj pomoći.

Federalno ministarstvo finansija-financija nastavlja kontinuirano i dalje raditi sa davaocima državne pomoći u cilju jačanja svijesti vezane za prijavljivanje programa (shema) državne pomoći, kao i jačanju kapaciteta kada je riječ o pravilima i primjeni uredbi iz oblasti državne pomoći.

4. ZAKLJUČAK

Na osnovu člana 19. Stav 4. Zakona o Vladi Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na ____ sjednici održanoj _____. 2019. godine, donosi:

1. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvaja Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2018. godinu.
2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine zadužuje Federalno ministarstvo finansija/financija da predmetni Izvještaj, u skladu sa članom 20. stav (1) Zakona o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ 10/12) dostavi Vijeću za državnu pomoć Bosne i Hercegovine, radi sačinjavanja Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini, a kako bi se isti dostavio Evropskoj komisiji radi ispunjavnja obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.
2. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj ____/19

PREMIJER

Sarajevo, _____.2019. godine

Fadil Novalić